

kortom

In Memoriam Piet Spaans

* 19 apr 1962 – † 16 aug 2014

Wij ontvingen het droevige bericht dat Piet Spaans op 16 augustus is overleden. Veel RAVONers zullen Piet kennen van het RAVON Vissenweekend en het Hemelvaartweekend, waar hij vrijwel altijd aanwezig was. Daarnaast was hij vaak bij excursies, als organisator of als deelnemer, en heeft hij ontzettend veel gegevens over amfibieën, reptielen en vissen verzameld. Met de vele foto's die hij tijdens die gelegenheden maakte, vulde hij de fotoalbums op de RAVON-site.

In de jaren 2007 – 2010 is hij vanuit de afdeling Gelderland lid geweest van het Algemeen Bestuur van RAVON. Piet droeg enkele jaren zijn steentje bij op het RAVON-kantoor, als vrijwillig bibliothecaris. We kennen Piet als een natuurliehebber met een brede interesse en oog voor detail. Reptielen en vooral vissen hebben hierbij wel altijd een hoofdrol gespeeld. In zijn opletendheid vond hij in 2004

Piet liggend in de hei met enkele slangen. (Foto: Menno Soes)

de eerste witvingrondel van Nederland.

Onder de naam Viridiflavus was Piet zeer actief op Wikipedia, waar hij vol enthousiasme een flinke bijdrage leverde aan het verspreiden van de kennis over amfibieën, reptielen en vissen. Velen zullen zich de oneindige discussies over de ecologie van vissen of reptielen, die je met Piet kon hebben, herinneren.

Piet was een bijzondere persoonlijkheid en een zeer betrokken vrijwilliger, die gemist zal worden. We wensen de familie en nabestaanden veel sterkte toe met het verwerken van dit verlies.

Menno Soes & Arthur de Bruin

De Amerikaanse brulkikker in 2014

De Amerikaanse brulkikker (*Lithobates catesbeianus*) zorgt op heel wat plaatsen voor veel problemen door predatie, concurrentie, de overdracht van ziekten op inheemse amfibieën en geluidsoverlast. Ze prijkt op de lijst met '100 ergste invasieve exoten ter wereld'.

Vanaf 2010 houdt RAVON met vrijwilligers, rattenvangers en terrein-beheerders én met de inzet van eDNA de soort nauwlettend in de gaten. Op enkele plekken (Breda, Reusel, Bergeijk) dreigt de soort namelijk vanuit Vlaanderen ons land binnen te komen.

In 2014 werden door de vrijwilligers tientallen bezoeken aan de Brabantse gebieden gebracht, waarbij niets verdachts is opgemerkt. Ook de 30 eDNA-monsters uit deze drie gebieden waren negatief. Aan de Vlaamse kant van de grens is de soort met zekerheid nog aanwezig bij Breda en Reusel (mond. med. Sander Devisscher). In het Belgische Dommeldal nabij Bergeijk is al enkele jaren niets meer van de soort vernomen; maar we weten dat hij onopvallend aanwezig kan zijn.

In 2010 is door RAVON voor het eerst sinds 20 jaar voortplanting van de Amerikaanse brulkikker in Nederland vastgesteld in twee vijvers in het Limburgse Baarlo. In een van de vijvers is de soort door RAVON bestreden, in de andere door Natuurbalans-Limes Divergens. Beide vijvers zijn ook dit jaar weer met eDNA onderzocht. De eerste is al 3 jaar en de tweede al 2 jaar brulkikkervrij; een heel mooi resultaat. Echter, bij één andere particuliere vijver dook in 2013 en afgelopen zomer minstens één volwassen brulkikker op. Samen met de eigenaar zijn op 4 juli een zestal fuiken geplaatst. Dat leverde op 31 juli een volwassen mannetje op. Dit dier is opgehaald, gefotografeerd, gewogen en opgemeten en voor dierziektenkundig onderzoek naar de Universiteit Gent verstuurd. Half augustus hoorde de eigenaar opnieuw een mannetje roepen. Het is niet gelukt om ook dit dier nog te vangen. Beide genomen eDNA monsters

De in 2014 in Baarlo gevangen brulkikker. (Foto: Raymond Creemers)

(25 juli en 12 sept.) op deze plek waren, zoals verwacht, positief. De uitslagen van beide monsters wijzen op een lage dichtheid aan brulkikkers; geheel in lijn met de waarnemingen op deze plek. Alle eDNA-monsters die RAVON elders in Baarlo heeft genomen waren negatief. We krijgen steeds sterker de indruk dat de soort het moeilijk heeft in Baarlo. Maar er zijn dus zeker nog dieren aanwezig. Door de plaatsing van brulkikkerwerend hekwerk rond de vijvers waar bestreden is, de gedegen monitoring en het snel ter plaatse gaan als er een waarneming is, zal het waarschijnlijk lukken de soort hier definitief weg te krijgen.

De Amerikaanse brulkikker is op grond van meerdere kenmerken van de inheemse groene kikker te onderscheiden. Als hulpmiddel heeft RAVON een herkenningskaart gemaakt: www.ravon.nl > Infotheek > Soortinformatie. We vragen u waarnemingen per ommegaande te melden, liefst vergezeld van een foto of geluidsopname (GSM).

Jeroen van Delft, RAVON

